

ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД УКООПСПІАКИ
«ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ»

Навчально-науковий інститут бізнесу та сучасних технологій
Кафедра української, іноземних мов та перекладу

СИЛАБУС

навчальної дисципліни
«Загальне мовознавство»
на 2021–2022 навчальний рік

Курс та семестр вивчення	1 курс, 1 семестр
Освітня програма/спеціалізація	035.041 «Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська»
Спеціальність	035 Філологія
Галузь знань	03 Гуманітарні науки
Ступінь вищої освіти	магістр

ПІБ НПП, який викладає зазначену дисципліну,
науковий ступінь і вчене звання,
посада

Бобух Надія Миколаївна
д. філол. н., професор,
завідувач кафедри української, іноземних мов та перекладу

Контактний телефон	+38-050-616-48-27
Електронна адреса	bobukh2017@gmail.com
Розклад навчальних занять	http://schedule.puet.edu.ua/
Консультації	очна http://www.im.puet.edu.ua/ он-лайн: електронною поштою, пн-пт з 10.00-17.00
Сторінка дистанційного курсу	https://el.puet.edu.ua/

Опис навчальної дисципліни

Мета вивчення навчальної дисципліни	Ознайомлення майбутніх фахівців з основними аспектами теорії мови, історією мовознавства, методологією й методикою лінгвістичного аналізу. Курс узагальнює дані попередньо вивчених лінгвістичних дисциплін і дає їм теоретичне обґрунтування.
Тривалість	3 кредити ЄКТС/90 годин (лекції – 12 год., практичні заняття – 24 год., самостійна робота – 54 год.).
Форми та методи навчання	Лекції та практичні заняття в аудиторії, самостійна робота поза розкладом.
Система поточного та підсумкового контролю	Поточний контроль: відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; виконання індивідуальних і домашніх завдань; поточна модульна робота. Підсумковий контроль: екзамен.
Базові знання	Наявність ґрунтовних знань з навчальних дисциплін: «Вступ до мовознавства», «Основи наукових досліджень».
Мова викладання	Українська

Перелік компетентностей, які забезпечує зазначена навчальна дисципліна, програмні результати навчання

Програмні результати навчання	Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач
<ul style="list-style-type: none">Упевнено володіти державною та іноземною мовами для реалізації письмової та усної комунікації, зокрема в ситуаціях професійного й наукового спілкування; презентувати результати досліджень державною та іноземною мовами (ПРН-2);аналізувати, порівнювати і класифікувати різні	<ul style="list-style-type: none">Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово (ЗК-1);здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел (ЗК-3);здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу (ЗК-7);здатність проведення досліджень на належному рівні (ЗК-11);здатність вільно орієнтуватися в різних лінгвістичних

Програмні результати навчання	Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач
<p>напрями і школи в лінгвістиці (ПРН-7);</p> <ul style="list-style-type: none"> • характеризувати теоретичні засади (концепції, категорії, принципи, основні поняття тощо) та прикладні аспекти обраної філологічної спеціалізації (ПРН-9); • здійснювати науковий аналіз мовного, мовленнєвого й літературного матеріалу, інтерпретувати та структурувати його з урахуванням доцільних методологічних принципів, формулювати узагальнення на основі самостійно опрацьованих даних (ПРН-11); • Доступно й аргументовано пояснювати сутність конкретних філологічних питань, власну точку зору на них та її обґрунтування як фахівцям, так і широкому загалу, зокрема особам, які навчаються (ПРН-13); • обирати оптимальні дослідницькі підходи й методи для аналізу конкретного лінгвістичного чи літературного матеріалу (ПРН-15). 	<p>напрямах і школах (СК-1);</p> <ul style="list-style-type: none"> • здатність критично осмислювати історичні надбання та новітні досягнення філологічної науки (СК-3); • здатність здійснювати науковий аналіз і структурування мовного / мовленнєвого й літературного матеріалу з урахуванням класичних і новітніх методологічних принципів (СК-4); • усвідомлення методологічного, організаційного та правового підґрунтя, необхідного для досліджень та / або інноваційних розробок у галузі філології, презентації їх результатів професійній спільноті та захисту інтелектуальної власності на результати досліджень та інновацій (СК-5); • здатність вільно користуватися спеціальною термінологією в обраній галузі філологічних досліджень (СК-7).

Тематичний план навчальної дисципліни

Назва теми	Види робіт	Завдання самостійної роботи в розрізі тем
Модуль 1. Методологія мовознавства. Структура мови		
Тема 1.1. Мовознавство як наука. Загальне мовознавство як навчальна дисципліна	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи.	Підготувати доповіді на теми: «Зв'язки мовознавства з суспільними та природничими науками», «Проблеми прикладної лінгвістики».
Тема 1.2. Методи дослідження мови	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи.	Підготувати повідомлення на теми: «Описовий метод і його прийоми», «Застосування математичних методів у мовознавстві».
1.3. Знакова природа мови	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи.	Підготувати реферат на тему: «Паралінгвістика й паракінетика».
Тема 1.4. Мова й мислення. Мова й мовлення	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи.	Підготувати реферат на тему: «Мова і свідомість. Виникнення людської мови».
Тема 1.5. Структура мови	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи.	Накреслити схему структури мови (з урахуванням основних і проміжних рівнів).
Тема 1.6. Фонологічна система мови	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; поточна модульна робота.	Підготувати повідомлення на тему: «Праці І. О. Бодуена де Куртене й Л. В. Щерби як основа створення теорії фонем».
Модуль 2. Мова як система. Історія мовознавства		
Тема 2.1. Граматична система мови	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання	Навести приклади мов, які розрізняються за кількістю і складом граматичних категорій.

Назва теми	Види робіт	Завдання самостійної роботи в розрізі тем
	самостійної роботи.	
Тема 2.2. Лексико-семантична система мови	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи.	Дібрати приклади, які репрезентують парадигматичні відношення в лексико-семантичній системі мови (синоніми, антоніми, конверсиви, гіпоніми).
Тема 2.3. Проміжні рівні мови	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи.	Навести приклади фразеологічних одиниць різного походження.
Тема 2.4. Мова й суспільство	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи.	Підготувати повідомлення на теми: «Мовна політика в Україні: сучасний стан», «Міжнародні штучні мови».
Тема 2.5. Мова та історія (розвиток мови)	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи.	Підготувати реферат на тему: «Синхронія і діахронія в мові».
Тема 2.6. Історія мовознавства	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; поточна модульна робота.	Підготувати повідомлення на теми: «Слов'янські мови як об'єкт порівняльно-історичного мовознавства»; «Мовознавство на сучасному етапі» з електронною презентацією матеріалів.

Інформаційні джерела

Основні

1. Базылев В. Н. Общее языкознание : учеб. пособие для студентов высших учебных заведений. Москва : Гардарики, 2007. 285 с.
2. Гируцкий А. А. Общее языкознание : учеб. пособие для студентов вузов. Изд. 3-е, стереотип. Минск : Тетра-Системс, 2003. 304 с.
3. Дорошенко С. І. Загальне мовознавство : навч. посіб. Київ : Центр навчальної літератури, 2006. 288 с.
4. Зеленько А. С. Загальне мовознавство : навч. посіб. Київ : Знання, 2010. 380 с.
5. Иванова Л. П. Курс лекций по общему языкознанию. Киев : Освита України, 2006. 312 с.
6. Кочерган М. П. Загальне мовознавство : підруч. 3-тє вид. Київ : ВЦ «Академія», 2010. 464 с.
7. Попова З. Д., Стернин И. А. Общее языкознание. 2-е изд., перераб. и доп. Москва : АСТ : Восток – Запад, 2007. 408 с.
8. Супрун Л. В. Загальне мовознавство. Практичні заняття, самостійна робота : навч. посіб. Київ : Знання, 2012. 335 с.

Додаткові

1. Бацевич Ф. С. Основи комунікативної лінгвістики : підруч. Київ : ВЦ «Академія», 2009. 376 с.
2. Бацевич Ф. С. Вступ до лінгвістичної прагматики : підруч. Київ : ВЦ «Академія», 2011. 304 с.
3. Даниленко В. П. Общее языкознание и история языкознания : курс лекций. Москва : Флинта : Наука, 2009. 272 с.
4. Звегинцев В. А. Очерки по общему языкознанию. Москва : Либроком, 2009. 327 с.
5. Зеленько А. С. Загальне мовознавство. Історія лінгвістичних вчень. Аспекти, методи, прийоми та процедури вивчення мови : посіб., 2-е вид., переробл. Луганськ : Альма-матер, 2002. 283 с.
6. Левицкий Ю. А. История лингвистических учений : учеб. пособ. Москва : Высшая шк., 2005. 302 с.
7. Масенко Л. Нариси з соціолінгвістики. Київ : Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2010. 243 с.
8. Перебийніс В. І. Статистичні методи для лінгвістів : посіб. Вид. 2, випр. і допов. Вінниця : Нова Книга, 2013. 176 с.
9. Селіванова О. О. Сучасна лінгвістика: напрями і проблеми. Київ, Полтава : Довкілля-К, 2008. 712 с.
10. Соссюр Ф. де. Курс загальної лінгвістики. Київ : Основа, 2006. 464 с.

Електронні ресурси

1. www.litopys.org.ua
2. www.mova.info
3. www.novamova.com.ua
4. www.pereklad.kiev.ua
5. www.pravopys.net
6. www.r2u.org.ua

Програмне забезпечення навчальної дисципліни

- Пакет програмних продуктів Microsoft Office.
- Дистанційний курс «Загальне мовознавство», який розміщено в програмній оболонці Moodle на платформі Центру дистанційного навчання ПУЕТ.

Політика вивчення навчальної дисципліни та оцінювання

- Політика щодо термінів виконання та перескладання: завдання, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75 % від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності). Перескладання модулів відбувається з дозволу провідного викладача за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
- Політика щодо академічної доброчесності: списування під час виконання поточних модульних робіт заборонено (у т. ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування й підготовки практичних завдань у процесі заняття.
- Політика щодо відвідування: відвідування занять є обов'язковим компонентом. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування, стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі (Moodle) за погодженням із провідним викладачем.
- Політика щодо заохочення та мотивації: з метою мотивації студентів до активного та якісного виконання всіх видів навчальної роботи протягом семестру до загальної підсумкової оцінки можуть бути додані бали в обсязі до 10 % від загальної підсумкової оцінки, коефіцієнт мотивації (0,1). Мотивація студентів застосовується за умови виконання всіх видів навчальної роботи. Застосування та конкретне значення коефіцієнта мотивації пізнавальної діяльності студентів визначається науково-педагогічним працівником кафедри з урахуванням активності студента при вивченні навчальної дисципліни (відвідування навчальних занять, виконання видів навчальної діяльності, виконання поточних модульних робіт, участь у науково-дослідній роботі тощо)
- Політика зарахування результатів неформальної освіти: <http://puet.edu.ua/uk/publiczna-informaciya>

Оцінювання

Підсумкова оцінка за вивчення навчальної дисципліни розраховується через поточне оцінювання

Види робіт	Максимальна кількість балів
Модуль 1 (теми 1.1-1.6): захист домашнього завдання (4 бали); обговорення матеріалу занять (3 бали); виконання навчальних завдань (6 балів); завдання самостійної роботи (5 балів); тестування (2 бали); поточна модульна робота (10 балів).	30
Модуль 2 (теми 2.1-2.6): захист домашнього завдання (4 бали); обговорення матеріалу занять (3 бали); виконання навчальних завдань (6 балів); завдання самостійної роботи (5 балів); тестування (2 бали); поточна модульна робота (10 балів).	30
Підсумковий контроль – екзамен	40
Разом	100

Шкала оцінювання здобувачів вищої освіти за результатами вивчення навчальної дисципліни

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	Відмінно
82-89	B	Дуже добре
74-81	C	Добре
64-73	D	Задовільно
60-63	E	Задовільно достатньо
35-59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням навчальної дисципліни